

Méhes Károly

DICSŐSÉGET HOZTAK A FEJÜNKRE

Ezt látta tehát a kis Korpusz Isti, amint nagy bakancsaiban hazafelé baktatott a lila alkonyatban.

Apám mint kisleány, gondolta Korpusz Ádám.

Ahogy elnézett az utca hosszán, úgy érezte, ha dohányos lenne, most bizony rágyújtana, mert jólesne kifűjnia a füstöt, hadd vigye a szél.

Ezt látta, a zöld tetejű sárga templomtornyot, a püspöki színben pompázó eget és körben a szelíd dombokat.

De felnézett-e egyáltalán a tízéves Korpusz Pisti az égre, a toronyra? Vagy a cipője orrát bámulta, a kövezetet, a girbegurba utcát, amit unalomig ismert már. Vagy nem bámult semerre, nem nézett semmit gyaloglás közben, törődött is a világgal, hiszen egy tízesztendősi fiú fejét is majd' szétvetik a lelkéből előgomolygó gondolatok.

Felnőttként sem ismerte az apját, ugyan mit tudhat arról a rég elveszett gyerekekberről?, sóhajtott Korpusz Ádám, és zsebre dugott kézzel körülnézett. Igen, az ég lila, nagyon lila. Igen, a dombteteji toplom tornya sárga, szinte szikrát vet, és a tornya zöld, mázasan, fényeskedőn, mintha így akarna tiltakozni a nyár lassú múlása ellen, hivalkodva: bezzeg ő örökre zöld marad.

Csakhogynincs olyan, hogy „örökre”.

Igen, ez egy ilyen városka, számára teljesen idegen, mégis túlon túl ismerős, mint ha itt élte volna le életét minden pillanatát. Arra emlékszik, amit az apja mesélt róla – de mesélt-e egyáltalán? Amit a szeptember végi estében érez, azt minden sejtjében érzi, és ehhez aligha tehet hozzá egyebet bármiféle „mese”.

Az egyik kapu mögül éles köszörűsivítás csapott fel. Vagy flexvágó. No hisz, miféle szavakat tud. Sose volt a kezében efféle masina. Ha tévévetélkedőben megkérdeznék tőle, mi a fene is az a flex, amit (vagy amivel?) vágna, hát meglehetősen bajban lenne. Bezzeg ha a pilnici nyilatkozat aláírásáról kerülne szó... A műveltség, hogy csípje meg a kánya, mégiscsak létezik ilyesmi!

Ilyen az, amikor elkalandozik az elme.

Elme? Az ember.

Kalandozó magyarok ésatöbbi.

Elvégre ezért áll itt a szilágyi utcán, egy másik országban, otthonától hétszáz kilométerre, itt, ahol sose járt, és senkit se ismer. Mert az apja, a nagy Korpusz professzor, ki Istiként az irkával hóna alatt... Ki látta a kis Korpusz Istit? Mind halott.

A vijjogó köszörű elhallgatott.

Már nagyon lila volt az utca, fekete-lila.

Aztán újra a fülébe hasított.

Amikor, mintha a semmiből érkezne, egy nő lépett el mellette. Bicegett kissé, ahogy lépett, és a válla hozzáütődött.

– Jaj, ne haragudjon. Ezek a púpok a járdán.

Ott, a kapubejárat mögött erre megint köszörültek, és egyszeriben megkondult a zöld csákós templom harangja, mély, alkonyi zengéssel. Ebbe olvadt bele a nő bátor-talan, szégyellős hangja.

– Ugyan már, nem történt semmi – felelte Korpusz Ádám.

Létezik olyan, hogy nem történik épp semmi?

Összenéztek. Amikor a sötétben két tekintet találkozik, semmit se látni, két fény-pötty villan csupán. A nő visszafordult, sóhajtott egyet, tán mélyebbet és erőlködőbbet, mint ahogy a pillanat indokolta, és egyben, mintha a férfi ki nem mondott gondolatára akarna felelni, szintén szavak nélkül. Igenis, mindig történik valami.

A karján tartott kis blézerbe ügyetlen, kapkodó mozdulatokkal bújt bele. Korpusz Ádám odanyúlt, hogy segítsen, de a nő úgy fordult, hogy nem érte el a kabátka váll-részét, hogy tartaná, és csak a levegőbe markolt.

– Köszönöm – mondta mégis a nő, ám ezt is úgy oldalra, a park felé nézve.

A férfi kis híján megismételte, hogy „nem történt semmi”, ami a kabát felségítését tekintve igaz is lett volna, de aztán a torony felé fordult, és állával előrebökve azt mondta:

– Szép hangja van.

A nő is mintha megkönnyebbült volna ettől a semleges kijelentéstől, és mint aki amúgy is nagy ismerője és értékelője a különböző harangszóknak, egyetértően bólogatott.

– Szép. Ritka mély hangja van. Illik ehhez az estéhez.

Korpusz Ádám most már tudta, hogy a nőt is ott látta a teremben, két sorral előtte ült, az ablak felé. Az ünnepség alatt egyszer oda is tévedt a tekintete, amikor a nő a fülbevalóját kezdte igazgatni, bizonyára kikapcsolódott, mert mind a két kezével ott babrált, de biztos, hogy nem sikerült a helyére illeszteni a kis kampót, mert akkor is ideges, kapkodó mozdulatokkal kihúzta a kapcsot a fülcimpájából, és az apró ékszeret belerakta a táskájába. A következő percben szólították, hogy vegye át az oklevelét – csak akik nagy dicsőséget és örömet hoztak a szülőföldjüknek, azok kapnak ilyen, illetve az ő leszármazottaik. De Korpusz Ádám figyelme épp elterelődött, mert az öléből lecsúszott a saját, néhány perccel korábban átvett oklevele, és az után kotorászott a széke alatt. A „saját oklevele” alatt persze az apja oklevelét kell érteni, hiszen Korpusz István professzor, a hajdani bakancsos Isti volt az, aki oly sokra vitte, s akire itt, ebben az idegen, ám ősi otthonban most kegyeletteljesen emlékeznek.

– Láttam, maga is... – szólalt meg ekkor a nő, és kettőt lépett oldalra, mintha csak azért tette volna, hogy az úttest fölött keresztben feszülő dróton lógó, e pillanatban felkapcsolt lámpa fénye jobban a férfitra essen, és alaposabban megsejmelhesse.

– Nem, nem! – nevetett fel Korpusz Ádám. – A látszat csal, én csak az apám révén, illetve helyette, mert szegény két éve...

– Ó, hát én is... – felelte a nő, meg se várva, hogy a férfi előadja a magyarázatot, sőt, szinte alibit, mért is tartózkodik itt, a főutcán, mint akinek dolga van. – Hogy hívták az édesapját?

– Korpusz István.

– Korpusz, Korpusz – mormolta a nő, majd újból bólintott. – Igen, hallottam én is a Korpuszokról. De mintha ők már rég elmentek volna innen, ugye?

– Elég régen, igen. Apám rögtön a líceumi évek után. Én magam most vagyok itt először.

A nő felkapta a fejét.

– De maga is Korpusz?

– Ó, igen, hát persze, ugyebár – mondta a férfi, egyszerre zavart érzett, mintha leplezték volna, vagy éppen ellenkezőleg, méltatlan lenne erre a névre, de nincs mit tenni, ez már csak így működik, hogy a fiú az apja nevét kapja.

– Engem Sülyi Magdolnának hívnak – jelentette ki, de nem nyújtott kezét, mint bemutatkozásnál szokás.

– Szép név.

– Szép, csak engem mindig is zavart.

– Micsoda?

– A feltételes mód.

– Feltételes mód?

– Hát a Magdolna. Mintha az egész ember, vagyis én, feltételes módba lenne téve.

– Nekem ez sose jutott volna eszembe.

– Persze, mert nem a maga neve. De ha így hívnák, már biztos eszébe jutott volna. Magának mi a keresztnéve?

– Ádám.

– Látja... Az első ember. Mennyire más!

– Ez se jutott még eszembe soha, be kell valljam. Még hogy első ember...

– És ha akarom, azt is mondja a neve: á d á m. És ez nagyon bizalomkeltő.

Korpusz Ádám első pillanatban nem is fogta fel teljesen, mit mondott neki Sülyi Magdolna. Szeretett volna az arcába nézni, de ekkorra már teljesen sötét volt, és a nő úgy állt, hogy háttal legyen a fénynek. Az viszont most villant az agyába, hogy amikor még bent a teremben a fülbevalóját igazgatta, és oldalt fordította a fejét, az orra különös formát mutatott: előreugró és görbén ívelt volt. Mintha nem is az ő orra lenne... férfiorr volt Sülyi Magdolna orra. És Korpusz Ádám ebben a pillanatban azt is tudta, kié: az apja orrának íve volt ez, ez az akár csúnyának is mondható, mégis inkább erőteljes, markáns orrvonal, amiről mindig is azt hitte, összetéveszthetetlen. Amit irigyelt is, mert neki csak egy vékony, egyenes orr jutott, jelentéktelennek érezte, és nem egyszer gondolt arra, ha olyan orra lenne, mint az apjának volt, könnyebb lett volna megfelelni neki.

Ez a nő viselte az apja orrát, tessék. Mégis úgy érzi, hogy feltételes módban telik az élete. Vagy tán éppen ezért.

– Vissza kéne menni, kezdődik a második rész – szólalt meg Sülyi Magdolna, és biccegő járásával megkerülte Korpusz Ádámot, majd lassú, várakozó léptekkel elindult a kultúrház irányába, ahol az ünnepség zajlott. A férfi is követte, kissé bizonytalanul, hogy ennek most tényleg így kell-e lennie, visszatérni, együtt. És odaülni mellé. Nem feltételes módban, hanem feltétlenül.

A harangszó mindenestre abbamaradt, és ő lopva hátranézett, a templomtorony irányába, és egyszerre valamiért nagy gyöngédséggel gondolt a tízéves Korpusz Istire, aki itt sietett a sötét utcán hetven évvel korábban, de az ellenkező irányba, mert a tiszteleteséknél szállt, közvetlenül a templomkert mögött, „a faskamrában”, ahogy a szobáját mindig is emlegette.

Hogy is volt a régi ima, amit úgy szeretett szentelenedve elselyegni az orra alatt?

Édes Jézus, légy vendégünk, edd meg, amit adtál nekünk.

Zémann doktor, az ünnepség főrendezője tegezte Korpusz Ádámot, és a vállára tette a kezét. American Cola kétliteres üvegéből töltötte a kupica pálinkát, ami – mint kifej-

tette – pontosan ötvenegy fokos, se több, se kevesebb, és ez az alkoholfok még úgy csúszik lefelé a torkon, mint a selyem, egy csepp karc nélkül.

– Apád szédületes figura volt – csóválta a fejét sejtelmesen, elrévedőn. – Képzeld, akit ilyen kis kölkök léteére nem érdekel más, csak a pók, a légy meg az összes efféle undok bogár. Dédelgeti meg becézgeti őket. Bogaras egy legényke, no, rá aztán lehetett mondani, az Istire. De azért, bár lehet, hogy ezt csak utólag teszem hozzá, mentegetőzésül, tiszteltük is. A konok kitartását. Ha kitépkedtük a kedvenc állatkáinak a szárnyát meg a lábait, hát kerített újat, és azt tanulmányozta. Más kérdés – legyintett egy nagyot Zémann doktor –, léggel akkor is jól álltunk, hogy az átok vigye el őket. Ez az egy, amiben semmi változás nincs ennyi sok idő alatt. Légy mindenekelőtt, ez az élet egyik alaptétele. De hát apád ebből nőtt nagyra, lehet ilyen szemmel is nézni, nem igaz-e?

– Eljutott a tolltetvekig – szúrta közbe szinte automatikusan Korpusz Ádám, majd rögvest meg is bánta, elvégre az apja mégiscsak egyetemi katedráig vitte, és a madártolltetvek nemzetközi hírű tudósaként hunyta le a szemét. Megint az eszébe villant, mit mondott az apja a halálos ágyán, egy nappal gutaütése után. Csak úgy motyogta, nehezen forgó nyelvel, de a szemén látszott, ezt még nagyon a tudomására akarja hozni. „Azért büszke vagyok ám rád”, és mintha a keze is megrebbeint volna, talán egy simogatásra való izomtónus rángott végig rajta. „Azért”... egyetlen szó, töltelékszó, semmilyen szó, és mennyire beleette magát a szívébe. És az az „ám” a mondata végén. Nem „Ádám”, csak a fele, félbevágva, kibelevve.

– Leülhetek? – hallotta ekkor Korpusz Ádám, aki észre sem vette, hogy időközben Zémann doktor továbbállt, illetve -ült, és már az étterem túlsó felében látta, az U alakú asztal tőle balra eső sarkán mesélt nagy hévvel egy bajszos öregembernek.

Süllyi Magdolna állt mellette. Ahogy a férfi fölnézett, azt látta, hogy a nő sasorra szinte már tiszteletet parancsolóan szökik előre az arcából. Amúgy lágy vonásaiban pedig látott egy csipetnyi engesztelhetetlen szigorúságot. Korpusz Ádám azt érezte, nagyon kíváncsi ennek a nőnek a mosolyára, sőt, a fogaira, azokat különösképp kedve lett volna itt helyben egyenként végigmustrálni.

– Hát persze – mondta automatikusan, felugrott, és a nő alá tolt a széket. – Iszik? – emelte meg az ottfeledett pillepalackot. – Ötvenegy százalékos szilva. Igazi szilvágsági. Ez még olyan, mint a selyem, egy karc nélkül csúszik.

Elmosolyodott azon, hogy milyen szépen felmondta a leckét.

Süllyi Magdolna kissé oldalt döntötte a fejét erre.

– Tehát ötvenegy? Se több, se kevesebb? Ezt maga tudja garantálni?

Korpusz Ádám egy pillanatra felfújta az arcát, majd nevetni kezdett. Remélte, hogy a nő is elneveti magát.

De Süllyi Magdolna komoly maradt.

– Akkor töltsön, legyen szíves.

Hagyta, hogy a hirtelen végtelennek tetsző, amúgy girbegurba főutcán Süllyi Magdolna elmesélje, ő miért jött ma ide.

Egy kisebb kólásüveget lóbált a kezében, hoztak magukkal némi ötvenegy fokost a csípős szeptemberi éjszaka ellen.

– Nagypapa nevezetes személyiség volt a háború alatt. Körorvosként dolgozott, de amikor megérkezett a front, egy este behozták hozzá az első sebesültet, hasi lőtt sebbel. Meg kellett operálnia, neki, aki még sose fogott szikét. Elővette a sebészettankönyvet,

azt fogta az egyik kezében, a másikban a kést. És műtött. Egyre többet. Még szemoperációt is végzett. Két év alatt több mint száz műtétje volt, és csak ketten haltak meg a keze között. Ő volt dr. Süllyi Aurél, tábla van a lakóházán. Apám is orvos akart lenni, de akkor már más világ járta. Nem jutott be az egyetemre. Elment hát patikusnak, illetve afféle segédnek. Azt hiszem, kicsit be is csavarodhatott, amiért nem engedték, hogy azt csinálja, amit szeretett volna. Mindenféle gyanús kísérletezgetésbe fogott, mármint kémiai úton. És akkor beleszeretett az artistanőbe, aki a cirkusszal érkezett ide. Ő lett az anyám. Ilyet kitalálni is nehéz lenne, de megesett. Itt voltak két hétig, ennyi idő adatott nekik a szerelemre. Mondják, a históriájuk felkorbácsolta az itteni lelkeket. A légtornásznő és a habókos patikus! Voltak, akik a sors rendelését látták benne, más Isten büntetéséről beszélt, de mindenképp valamiféle jelnek tetszett, hogy: lám, történnek még csodák. Csakhogy a csoda hamar véget ért, mert a cirkusznak egyik reggel csak a hült helyét találták a vásártéren, szedték a sátorfájukat, és artistanőstül együtt eltűntek a semmibe. Apám aznap délután felrobbantotta magát a laboratóriumában. A Béla gyerek, aki mellette dolgozott, azt mesélte, hogy az Ernő úr feltalálta a távolba röpítő port, neki legalábbis erről mesélt már korábban is, és épp ezen a délutánon látta elérkezettnek az időt, hogy önmagán kipróbálja. Sokkal valószínűbb, hogy egyszerűen öngyilkos lett szegény. De a legnagyobb döbbenet akkor érkezett el, amikor a következő évben megjelent a légtornásznő, és magával hozott egy újszülött csecsemőt. Engem. Hogy ott hagyjon a nem létező apámnak, neveljen fel, neki más dolga van, mert ő is azt szerette a legjobban, repkedni a magasban. Nagypapa már beteg volt, sose tudta túltenni magát a fia halálán. Örülnie kellett volna nekem, de nem tudott örülni. Kicsempésztek Magyarországra, hogy távol a tragédiától legalább nekem normális életem legyen.

Megálltak. Süllyi Magdolna lehajolt, és végigsimított a combján.

– Elfáradt? Hívjak taxit? – kérdezte Korpusz Ádám.

– Itt? Taxit? – nézett fel a nő. – Inkább adjon még egy kortyot. Különben meg bírom én a járást, ne féltsen. És értékelem, hogy nem kérdezte meg, mi baja a lábamnak. Úgyse fontos. Valami oka mindennek van. Régről. Amiben meg kell nyugodni, nem?

Korpusz Ádám már vette a levegőt, hogy feleljen valami vereteset, de Süllyi Magdolna leintette.

– Így van, és kész. Adja azt a szilvát.

Előbb ő, majd a férfi is meghúzta a kólásüveget.

– Este, mielőtt magával találkoztam, próbáltam elképzelni, ahogy apám gyerekként róttá ezeket az utcákat – szólalt meg a férfi halkán. – Hogy mi járhatott a fejében? Miről álmodozhatott? Hiszen minden gyerek álmodozik valami nagyról, szépről. Amin aztán később mosolyog, de picit mindig is irigykedve gondol régi önmagára. Ám Zemann doktor a vacsoránál azt mesélte, a világon semmi nem érdekelt, csak a bogarak. A legyek, a szöcskék, már akkor is. Egy kisfiút. Érti ezt?

– Mért kellene mindent érteni? – nézett rá a nő, és az orra ívéén végigfutott a magas utcai lámpából sugárzó fény.

– Én néha olyan ostobának tudom érezni magamat – vallotta meg Korpusz Ádám.

– Vagy inkább elveszettnek. Amit mondott arról a feltételes módról...

– Mi van vele?

– Igaza lehet. De nem a maga neve miatt. Hanem úgy általában. Túl sok a feltételes mód. Kevés a kijelentő mondat, ami igazán megnyugtató lenne.

Süllyi Magdolna megint kivette Korpusz Ádám kezéből a kólásüveget, és beleivott. Aztán a lámpa felé tartotta, hogy lássa, mennyi van még benne.

Újra elindult.

– Mindegy – mondta bicegő járás közben –, most úgyis az ital beszél belőlünk. Tényleg mindegy, mert ez a nap is véget ér hamarosan. Maga az apja helyett, én a nagyapám helyett átvettem az oklevelet. Örülni kell ennek is. Én nem bántam meg, hogy eljöttem.

Korpusz Ádám megállt.

– Én sem, nem is erről van szó – felelte sietve.

Várta, hogy a nő is álljon meg, és forduljon vissza.

Süllyi Magdolna valóban megállt, és visszafordult.

– Na látja – mondta, de mintha nem egészen lett volna biztos benne, mire is érti. – Most meg mit bámul?

Korpusz Ádám, mielőtt gondolkozni tudott volna, kimondta.

– Az orrát nézem.

– Az orromat?

– Igen, azt.

– És? Legalább szépnek találja?

– Ne nevéssen ki, de szépnek. Igenis.

– Márpedig én kinevetem – harsant fel Süllyi Magdolna. És a következő pillanatban nevetni kezdett, éles, szinte rikoltó nevetéssel. A hangja csak úgy csapódott ide-oda, házfaltól házfalig, végig a hosszú, fekete utcán.

Rosmer János

A MAGÁNHANGZÓK FORRADALMA

A magánhangzók forradalma, május.

Átléphetetlen határokkal ismét. Nem mondom, kissé több vulgáris tudással, így, reggeli előtt, utána.

Csak nézem kezedben a kést, a narancslekvár túlnövi a kenyeret. Így várjuk a létezés angyalát, hogy megsúgja a következő elkent szót.

A test csak nyelvtan, s néha kijön a ragozás.

A magánhangzók többet nyomnak a latban, nézd, szinte fuldokolnak a narancsragacsban.

SZEMKÖZT MŰTEREM

A tetőtéri lakásból műteremre látni,
mintha bontakozna ki lassan a mű,
melynek lényege

épp a műszerűség látszata, ahogy műtermet
játszik maga köré, és az az érzésed, hogy
úgy rendezte, hogy számítson a szemközt.

Ki ez a férfi? Az ettől eddig híres?
És kellek-e neki ide szembe,
a hűvös teraszra,

ahogy iszom a tejet, ahogy eres kezét bámulom,
mely egy velejéig hamis
látványban kotorászik?

NÁDASDY-MELANKÓLIA

A peremben vagyok a legjobb: hagyjuk másnak a terepet.
Amikor felmossák a Kaiserbründl kövét, lekapcsolják
a villanyt a konditeremben, bezár a dzsesszklub.

Amikor reggelre elsőkik mellőled a fiú,
és hallod, ahogy a bejárati zár kattan.
Amikor egy macska nyújtózik lustaságodban,

szórszálat hagyva a szádban, szagot a testben.
A kihűlt pizza makacosságában, a meleg sörben.
Haladjon más a kifutón, legyen más a reflektor barátja.

Petőcz András

MÁSNAP

A boldogság a kórházi ágyon!
A test béna és csontsovány.

Hajnalban jönnek mosdatásra.
Még sötét van olyankor.

Gurulószéken a fürdőbe tolnak.
Langyos zuhany végigpermetez.

Pelenkaürítés. A puha szivacs
gyengéd dörzsölése.

Aztán az etetés. Sietek nyelni.
Néha az ételt visszaköhögöm.

Az ápolónő ilyenkor vár.
Nagyon is türelmes velem.

A délelőtt gyorsan eltelik.
Nézem a plafont, az üres szobát.

Dél körül jön majd a fiam.
Világos inge szinte elvakít.

Dél körül a fiam berobog.
Mesél nekem, és bohóckodik.

Beszél valami népszavazásról,
annyira furcsa, hogy felnevetek.

Boldogság ez, akkor, a nevetés.
Remeg bensőmben különös öröm.

Könnyűinek érzem béna magam,
s hirtelen minden oly nagyon távolatos.

*

Dél körül megyek be apámhoz.
Mesélek neki, bohóckodom.

Beszélek neki politikáról,
meglepve látom, hogy felnevet.

Megbénult testében különös remegés.
Olyan az apám, mint aki boldog.

És a tekintete! Látom, hogy ott lapul
valami soha-volt, különös csillogás.

(Az ápolók másnap is hajnalban érkeztek,
s nem tudták akkor már a szemhéját lezárni.)

Beck Tamás

ELMEHETSZ

A szomszéd ágyról nézem, hogy kiáll belőled egy katéter,
s bár hálóinged még most is felgyűrve kacéran derékig,
nem csodálkozom, hisz hited megtisztította már a kétely,
elmehetsz, véged jól előkészítve, wie ein Tod in Venedig,

s ha egy gondolat meg is moccanna emlékezeted alján,
az is csak értéksemleges lehet, egy képzelt bűnt tetézve:
ez az éjszaka pontosan olyan, mint amelyen fogantál,
mintha kezdet és a vég Möbius-szalagként összeérne.

TESTVÉREMNEK

egyáltalán nem mindegy, melyikünk Káin, Ábel,
ez egyértelmű, mint hogy a régen után a most jön:
alattomos vagy, akár egy tenger alatti kábel,
amely a mélyben hadüzenetet visz államok közt

igen, mert kegyetlen tréfát üztek velünk a gének
mi össze sosem tartozott, mégis összekötötték
mint hivatlan vendéget, fogadhatnám csontvelőd s a véred
ettől mégsem támadna köztünk hirtelen közösség

emlékszem, se jó szó, se a fenyítés nem hatott rád
és már elégedettek vagyunk megszokott helyünkkel,
mivel te csak egy rossz álom vagy, én meg a valóság,
amire verejtékben fürödve sem ébredünk fel

Tolvaj Zoltán

SZERELEM

Lenn a feneketlen vizek legalsó rétegében,
létezik egy szokatlan mélytengeri halfaj.
Nősténye áttetsző gömbre emlékeztet,
egylényegű a vízzel, pusztán csak lebeg

egy áramlások nélküli, sűrű tartományban.
A bolygó eme sokmillió négyzetkilométer
kiterjedésű természetes sötétkamrájába
nem hatol le semmi felszínről származó zaj,

egyetlen fénysugár emléke sem, csupán a több
kilométerrel fentebbi zónák bomlásterméke.
Az elhullott állatok maradványaitól, mintha
örök hóesés tarkítaná a mélység égboltját,

ahol a nyomás akkora, hogy bármely szárazföldi
emlős váza egy másodperc alatt összeroppanna.
A hím térfogata harmincszor kisebb a nőstényénél,
gömb helyett jobbára hengeres, garnélaszerű.

Találkozáskor szorosan egymáshoz tapadnak, bár
összeolvadásuk nem költői, leginkább csak végleges.
Kisvártatva a hím szíve leáll. Ritmusa már megzavarná
egygyé váló érrendszerüket. Teste a nőstény új végtagja lett.

Hormonok hatására időszakosan spermát injektál
a gazdaszervezetbe, amely közben saját szövetével elteti.
A közös vér összetételével és hőmérsékletével
feltamad egy új szövetség, lelket nem igénylő paktum.

Egymás halála innentől egyiket sem érinti mélyen,
állagukból felszívódtak a nyelvtani személyek,
míg alvó reflexeik szikrája öntudatra lobbán
a közeg hideg méhébe oltott sötét utódaikban.

Sopotnik Zoltán

TEMETÉSI GYAKORNOK

Barátom temetésén a
fű se nőtt. Valamelyik
elhagyott hónap első
hetében a nyikorgó
vaskaput és a gyász
nyikorgó közönségét
fújta közös ritmusban
a szél.

A temető inkább
vastelepre emlékeztetett:
egy biciklironcsot láttam
félíg a földben.
Nem is bántam, hogy
később érkeztem, haveri
autóval, amiből ki volt
szerelve az összes
biztonsági öv. Gondolni
sem mertem rá, hogy
nem véletlenül.

Egy temetésen pontosan
megjelenni szadista
nagylelkűség, szuggeráltam
egy fejfára. Bocsánat.

A szertartás nem volt
egyházi. A vinnyogó nő
hangjából hiányzott is Isten,
meg az a többlet, amitől
reménykedünk, hogy azért
van túlvilág. Szegényről
a feljebb lévő biciklironcs
jutott eszembe, kegyelet-
sértően elszégyelltem magam.

A hozzátartozók, ha
béna körré állnak össze,
mindig tudnak üzenni
valami fontosat.
Leblokkoltam analitikus

kedvemet, s hallgattam a
magasztos mormolást,
amelytől még erősebbre
váltott az időjárás

Ki kellett volna kapcsolnom,
hogy író vagyok, de ki a franc
tudja azt. Minden félmondatomat
kiegészítették az előttem állók
úgyis. Súgtak, búgtak,
dvd-t és mozijegyet cseréltek.
Kacat hátán kacat.

Elindultunk aztán az urna-
lakótelep felé, hirtelen
mindenki zárt lett, és
fegyelmezett. Görnyedve
raktam le az olcsó koszorút,
meg borongós történeteinket,
például, hogy menyasszonya
abortuszára én loptam régen
anyáméktól a pénzt.

A családhoz már nem
mentem oda. Kizárt, hogy
tudtam volna mondani
valami érvényeset.
Akkor meg minek.
Kihez szólhattam volna
pontosan?

A baráti toron azért
elkapott egy belső monológ.
(Semmi komoly, csak a szeretetről.)
Azóta szól, azóta szaggat.

HAJOLVA RONTJA EL

Fogást keres rajtam az
Isten. Ráz, mint az
áram meg a gyász.
Egy temetési menet

legalább egyszer hamuig
ég, és ő köröket rajzol
bele az ujjával úgyis, jut
eszembe rögtön a részvétről.

A környékünkön van
egy templom, a barátom.
Néha arra járok és
megsimogatom
falait. Sűgök valamit a
repedésekbe. Mintha
visszafelé vennék
levegőt ilyenkor, mintha
visszafelé lennék.

Forognak bennem
a nehéz gondolatok.
Ennek azért elég
sok köze van Istenhez.
És elég bonyolult.
Nem figyel rám, mert
alig hiszi el, hogy létezem.
Én meg fújom a magamét,
beszélek szomorú tégláihoz.

Kárpáti György Mór

SZONJA 04

a lipótvárosi lakásban értékes festmények, a falon velencei kristálytükör,
súlyos, heverő értékek a lakásban mindenhol, az öregember alig mozdul

Már nincs ereje levenni a topis zakót. Befosva ücsörög. Telefonál, zavarosan beszél, re-
szelős, elhaló hangon próbál humorizálni – a New York-i rokon sejti, hogy baj lehet, a
47. emeletről bámul a városra, helikopter, fényreklám, hó, nem tudja, mit kezdjen, da-
dogva mondja a mellette ülő maori kollégának, hogy mi a helyzet, az csak részvéttel-
jesen néz, éppen indított volna egy mozdulatot, az összegyűrt papírpoharát dobta vol-
na a szemetesbe, de mégse: tisztelettudóan, megmerevedve ül az irodai széken.

Az öregember rokona az interneten keres, pedig rosszul tud magyarul, talál egy hir-
detést, a feladó SZONJA 04.

A nők délben csengetnek. Kimossák a bácsit, porszívóznak, levest főznek neki, és paplan alá teszik. Kereszthuzatot csinálnak, és kedvesen beszélgetnek vele. A nap végén a bácsi könyveket akar adni nekik, remeg, felkönyököl az ágyban, ragaszkodik hozzá, hogy a lányok elfogadják az ajándékot. Vonakodnak, de aztán Szonja a táskájába csúsztatja a könyveket.

Ha takarítani kell, nagyobb munka adódik, ketten jönnek, amúgy Szonja lesz a napos ápolónő.

Tizenhetedikén Szonja vesz egy csomag dunakavicsot, a konyhában ül átvetett lábbal, már a munkaruhájában, a kék egyrészes ruhában, amit kinevezett munkaruhának, lefeszített lábfejjel ül, néz maga elé a sötét, zsíros levegőbe, és az utolsó szemig beadagolja magának a dunakavicsot.

Szőke, szép arcú lány, kék szeme van, az arca kicsit pörsenéses, a bal orrcimpája mellett van egy kis halványbarna anyajegy.

Saját magának készíti a nyári ruhát. Textilboltban veszi az anyagokat, fehér ceruzával berajzolja a szabás vonalait, öles ollóval kivágja az anyagot, és varrógéppel percek alatt összedob egy ruhát. Most a félhomályos konyhában a saját combját nézi, a kék anyag alól kirajzolódik a combjának a vonala, leejtett vállal ül, és nézi a mintákat, a szegélynél elfoszlott cérnaszállal vacakol, megpróbálja letépní, aztán odahajol a combjához, és elharapja.

Kávét főz, áztatja a kockacukrot.

Csak akkor megy be a bácsihoz, ha muszáj. Ha a bácsi kiabál. A lakás többi szobájába sincs kedve bemenni, nem érzi jól magát a régi bútorok között, nem szívesen ülne a pattogós rugózatú kereveten.

velencei kristálytükör, súlyos, heverő

A konyhában tölti a napot. Nyomkodja a mobiltelefonját, néha rágyújt egy cigire. A konyhát is unja, minden fiókba és a konyhaszekrénybe benézett már, de semmi érdekeset nem talált.

Napok óta a hokedlin ül, néha felteszi a lábát az egyik félig kihúzott fiókra. Kitalált egy játékot. A konyhakő mintái között képzeletben flipperezni lehet. Kilövi a golyót, és elképzeli, ahogy a hattyúvonalas mintán, cikcakkos pattogás után megüti a hipertérbónuszt.

A bácsi kiabál, bemegy hozzá, beszélgetni kezdenek, az egész délutánt bent tölti nála. A bácsi nagyon gyenge, de fontosnak tartja, hogy elmesélhessen egy szövevényes történetet, suttog, Szonja az ágy melletti széken ül, és hallgatja.

Szonja elmegy, a bácsi olvasni próbál, leragad a szeme, elalszik.

Besötétedik a szobára, egy órával később már teljesen sötét van. Az éjjeliszekrényre készített mobiltelefonon a led tízmásodpercenként kéken villan. Csak egy gombot kell megnyomni, ha baj van, Szonja beállította.

Bent marad a bácsinál ebéd után is. Meghallgatja a történeteket, az összeset, lóversenyről, zakopanei kirándulásról és egyebekről.

Jön a másik ápolónő, hogy segítsen a takarításban, és meglepődik, hogy Szonját a bácsi mellett találja. Szeptember van már.

A bácsi egyik nap valami fontosat akar mondani. Biztos benne, egyszer együtt utaztak vonaton, egy kupéban. Háromszor is elismétli. Szonja nevet, azt hiszi, hogy a bácsi viccel. (Pedig komolyan gondolja. Lehet, hogy Szonja emlékezteti valakire. De az is lehet, hogy valamikor tényleg egy kupéba kerültek.)

A bácsi kedvesen akar nézni, de a szeme csak riadtan világít.

Szó sincs arról, hogy viccelne. Amit mondott, fontos neki. Az utolsó dolog, amire rájön. Erőt gyűjtött hozzá.

csak fekszik az ágyneműbe vackolódva

a szokásos szellőztetéskor a lemezjátszón kórusmű forog, üvölt a férfikar, a bácsi majdnem alszik, rebeg a szemhéja, a kórusmű rázza az üvegajtókat, a szél benyomul, megfeszülnek a tejüvegek a lakásban, repedésig feszülnek, Szonja a légárammal küzdve benyit a szobába, hozza a levest, a csípőjével tolja be az ajtót, hamisan mosolyog, és mintha könnyezne is, mintha borzongás látszana rajta, összehúzódó, szemcséződő bőr a szegycsont alatt és a karon, jó étvágyat, mondja, de ezt is hamisan, ügyetlenül leteszi a tálcát az éjjeliszekrényre, fölneáz a könyvespolcra, egy másodpercig elidőzik egy idegen nyelvű címmel ellátott könyvgerincen, már nem fúj a szél, kint a felhők mögül előbukkan a nap, délutáni fény, a bácsi aranyszínű, Szonja ellenfényben, olyan nézés alakul közöttük, amit a bácsi nem ért, Szonja bal lábával a bácsi könyökéhez térdel, felhúzza a szoknyáját, lecsavarja a bugyiját

Amit kitervel, csinálhatná szebben is, szavakkal, fújással, puszival, mégis így jön. A párna alatt bross és egyebek a lakásban.

Az egészséget megpróbálja majd elfelejteni, vagy ha eszébe jut, megtiltja a szervezetének az emlékeztést.

A konyhakő hattüvonalára néha majd bevillan előtte idősebb korában, de nem tudja megfejteni, mi ez a motívum, ami évente többször is megjelenik a legváratlanabb pillanatokban, és amitől annyira elszédül, hogy azonnal le kell ülnie.

NYÁRI ESTE

A telken egy mediterrán kőház áll, olyan, mint egy fehér kocka, bokrok övezik, most a hold bevilágít mindent. A kabócák elviselhetetlenül cirregnek, hullámmzóan, mint egy vonósszekcióra írt modern zenei műben.

A szobában is hőség van, a vörös nő laptopon gépel, nehezen kap levegőt. A szoba csendes, de a sarokban egy kinetikus szobor szabályos időközönként megcsikordul.

A nő arcán villog a laptop képernyőjének fénye, valami tetszik neki, megnyalja a száját.

A szoba csendjében feltör a hangos ciripelés, a nő keresi, honnan jöhet, de érzi, hogy csal a térhallása, felkel a helyéről, és végignézi a falakat, amíg meg nem találja a rovar. Felkap egy napilapot a dohányzóasztalról, összecsapja. Leccsapja, aztán felkalanalazza a rovar, az ablakhoz lép, kidobja a kertbe.

Az ablakból nézve – a nő már nem láthatja, mert visszaült a laptophoz – a holdfénytől ezüstkék fűszercserjék között kirajzolódik egy alak. A kert melletti úton elszáguld egy autó, a reflektorfénye egy pillanatra rávetül az alakra, és most látható: egy tömbtestű, ritka hajú nő az, egyrészes nyári ruhát visel, nehéz szatyor lóg a karján.

A laptop képernyőjén, egy videomegosztó oldalon, füledt, terhelő barokk zenére árnyjátékfigurák táncolnak. A vörös nő jégkockát nyalogat, majd a szájába teszi és elropogtatja.

A kertben retkes mezítláb halad, surrog a fű.

FORD

A Gellérthegyen, a Minerva utcában parkol egy régi Ford, még mindig használják, bár nehéz uralni, úgy gurul le a hegyről, mint egy rozoga szekér.

Ha valaki éjjél előtt két perccel nagyon figyelt, meresztette a szemét a sötétben – talán egy macska a kerítés mögül –, észlelhette azt a pillanatot, amikor a Ford utasterének sötétjében, a vízlepergetővel kezelt ablaküvegen át megvillant egy vértelen fehér arc, régi és fáradt ábrázat, a fényszórók kigyulladtak, berobbant a motor. A Ford gazdája, aki az egyik Minerva utcai házban a falnak vackolódva aludt ekkor, nem hallhatta, hogy az autója, a becsben tartott oldtimer elgurul a helyéről, a következő órában tesz egy kört a hegyen. Senki nem vehette észre a komótosan guruló, üres Fordot, amely néha veszélyesen közel ért a parkoló autókhoz, és egy óra múlva kanyarodott be újra a Minerva utcába, és állt meg ugyanott, ahol azelőtt letették.

Ez az esemény valószínűleg nem történt meg, csak annyira lehet igaz, mint hogy most ezen az éjjeli órán, az egyik Minerva utcai ház padlástéri ablakában egy raszta nő könyököl, és a város változó fényeit nézi.

Lentről, hosszabb ideig nézve kiderül, hogy az ott nem emberi lény, hanem egy itthon ritkán előforduló, dús cserepes növény.